

Muutoshakemus maa-aineslupaan, Kauko Rajala

Ympäristövaliokunta 05.06.2024 § 58
109/11.01.00/2024

Valmistelu ja lisätiedot Ympäristönsuojelusihteri Kirsi Liukkonen-Hämäläinen, puh. 040 521 6733

Luvan hakija: Kauko Rajala
Niinikoskentie 512
16350 Niinikoski
puh. 0400 352 423
Y-tunnus 0519624-1

Kauko Rajala on laittanut Orimattilan ympäristövaliokunnalle 19.3.2024 vireille muutoshakemuksen maa-aineslupansa 2/2015 muuttamiseksi. Samalla toiminnanharjoittaja hakee lupaa aloittaa muutosta koskeva toiminta ennen muutosluvan lainvoimaiseksi tulemistä (aloittamislupahakemus).

Lupatilanne

Kauko Rajalalle on 18.5.2015 (antopäivä) myönnetty maa-aineslupa 2/2015 kymmeneksi vuodeksi ja lupa on voimassa 18.5.2025 asti.

Ympäristölupa on annettu 16.10.2015 toistaiseksi voimassa olevana. Ympäristölupamuutos on vireillä.

Kauko Rajalan muutoslupahakemus ja aloittamislupahakemus

Kauko Rajala on laittanut Orimattilan ympäristövaliokunnalle 19.3.2024 vireille muutoshakemuksen maa-ainesluvan muuttamiseksi siten, että lupaa haetaan ottaa kalliokiviainesta nykyisen ottamisalueen sisältä noudattaen jo hyväksytyä pohjatasoa. Samalla toiminnanharjoittaja hakee lupaa aloittaa toiminta ennen luvan lainvoimaiseksi tulemistä (aloittamislupahakemus) nykyisen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Perusteluna esitetään, että kyseessä on jo toiminnassa ollut alue ja siten toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Ottamisalue sijaitsee tilojen Soramäki 560-410-2-108 ja Rääkönaro 560-410-2-109 alueella. Ottamismäärä ei muutu, osa jo luvitetusta määrästä vain muuttuu kalliokiviainekseksi. Muutoshakemus koskee vain lyhyttä toiminta-aikaa.

Nykytilanne on esitetty hakemuksessa nykytila- suunnitelmakartalla, johon on lisätty 11.1.2024 tehdyn kartoituksen perusteella otettava kalliokohouma. Lisäksi karttaan on merkitty 2023 maisemoitu 0,78 hehtaarin kokoinen alue, joka on kalliokohouman itäpuolella. Nykytila-suunnitelmakartta liitteenä.

Vuoden 2015 luvan mukaiset ottamisalueen pinta-alat ovat 6,75 hehtaaria (Soramäen tila) ja 0,85 hehtaaria (Rääkönaron tila) eli yhteensä 5,97 hehtaaria. Tähän mennessä tehtyjen maisemointien jälkeen ottamisalue on pienentynyt; muuttuneet ottamisalueen pinta-alat ovat 5,34 hehtaaria (Soramäki) ja 0,63 hehtaaria (Rääkönaro) eli yhteensä 5,97 hehtaaria. Louhinta-alue sijaitsee pääosin Rääkönaron puolella (0,22 hehtaaria). Soramäen puolella louhinta-alueesta on vain 0,04 hehtaaria. Koko louhinta-alue on 0,26 hehtaaria.

Muutos koskee noin 2600 m² aluetta ja sillä olevaa noin 10 500 k-m³ (eli noin 28500 tonnia) kokoista kalliokiviaineksen ottoa ja murskausta. Louhinta ja murskaus tapahtuu nykyisten lupien voimassaoloaikana. Ottamisalue ei sijaitse pohjavesialueella. Nykyisen pohjavesiseurannan tuloksien perusteella soranottamistoiminnalla ei ole ollut haitallista vaikutusta pohjaveden laatuun tai pinnan korkeuteen. Uusina toimintoina on kiven poraus ja räjäyttämisen. Lisäksi louhetta rikotetaan.

Poravaunulla porataan kallioon panostusreijät. Lisäksi louhetta rikotetaan pienemmäksi hydraulisella rikotuslaitteella. Rikotusta tehdään pohjatasolla. Rikotusmäärä pyritään minimoimaan. Tankkauspaikkoihin ei esitetä muutosta. Louhinta tehdään pengertai pintalouhintana. Kalliota louhitaan poraamalla, panostamalla reijät ja räjäyttämällä. Räjäytystyöt suorittaa ulkopuolinen räjäytystöihin erikoistunut urakoitsija. Räjäytystöistä pidetään työmaapäiväkirjaa. Louhe kuormataan kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla.

Määräkokoisien kallioesiintymän poraus- ja rikotusaika ovat yhteensä noin kaksi viikkoa. Poraus tehdään maanantaista perjantaihin klo 7-22 ja rikotusta maanantaista perjantaihin klo 7-18. Kesäkuukausina (kesä-, heinä- ja elokuussa) ei porata eikä rikoteta. Kesätauko on sama kuin voimassa oleva murskauksen kesätauko. Toiminta-aikoihin ei haeta muita muutoksia. Tuotantomäärät eli murskausmäärät ovat voimassa olevan luvan mukaiset.

Suunniteltu ottamistaso on +68,0. Pohjaveden pinnan ja alimman ottamistason väliin jätetään vähintään yhden metrin suojakerros. Hakijan mukaan käytännössä suojakerros on noin 1,5 metriä. Louhittava kerrospaksuus on enimmillään noin 9 metriä. Voimassa olevassa maa-aineksen ottoluvassa on alimmaksi ottosyvyydeksi määrätty alueen pohjoisosassa +69...70. Kallion laki on noin tasolla +76...77.

Hakemuksen mukaan ottamisalueen pintavedet haihtuvat tai imeytyvät hyvin läpäisevään hiekkaiseen/soraiseen maaperään. Louhinnan jälkeen paljastunut kalliopinta peitetään vähintään 0,5 metrin maakerroksella esim. ottamisalueelta löytyvällä siltillä, joka hakemuksen mukaan muodostaa hyvän kasvupohjan puustolle. Muutoin maisemointi tehdään louhittavalle alueelle samalla tavalla kuin muullekin ottamisalueelle. Maisemoinnin jälkeen alue siirtyy metsätalouskäyttöön.

Liikennejärjestelyihin ei haeta muutosta. Samoin tuotteiden varastoinnille ei esitetä muutoksia.

Alueella hyödynnetään pintamaata kaivannaisjätteenä, jonka enimmäismäärä on 5000 m³ ktr. Pintamaa kootaan ja käytetään alueen maisemointiin.

Hakemuksen mukaan suunniteltu kallion hyödyntäminen ei aiheuta lisämuutosta maisemaan, heikennä luontoarvoja tai rakennettua ympäristöä (huolellinen suunnittelu ja toteutus), ei aiheuta oleellista muutosta ilmapäästöihin eikä aiheuta lisämuutosta maaperään eikä pohja/pintavesiin.

Meluvaikutukset

Melun osalta todetaan, että uusina melulähteinä ovat räjäytykset ja rikotus. Niiden meluvaikutuksia on pyritty minimoimaan toimintojen ajankohdilla ja kestolla sekä rikotuksen sijoittamisella pohjatasolle. Tielaitoksen 1994 yleisohjeen mukaan lähimmän pohjoisen puolen asuinalueen murskauksen melutasoksi arvioidaan 53 dB (LAeq) ilman melusteitä.

Hakijan mukaan toiminnasta johtuva melutaso ei ylitä häiriintyvissä kohteissa melun ohjearvoa.

Pölyvaikutukset

Kuivana aikana toiminnasta aiheutuu pölyä. Haittojen vähentämiseksi toiminta ja varastokasat sijoitetaan pohjatasolle. Vallitsevat tuulensuunnat ovat lounaistuulet. Hakijan mukaan pöly laskeutuu pääasiassa ottamisalueelle. Puiden ja kasvien pinnalle laskeutuva kivipöly huuhtoutuu sadeveden mukana maahan. Pölyämistä rajoitetaan ajoreittien kastelulla. Pölytilannetta seurataan aistinvaraisesti, jotta toiminnasta ei aiheudu ilmanlaadun ohjearvojen ylittymistä.

Tärinävaikutukset

Hakemuksen mukaan louhinnasta aiheutuva tärinä vaimenee etäisyyden kasvaessa. Lähin asuinrakennus on 520 m etäisyydellä. Tämän asuintalon tärinänsieto ja kunto tarkistetaan tarvittaessa ennen louhintatyön aloittamista. Räjäytyksen aiheuttama paineaalto on aistinvaraisesti merkittävämpi kuin itse tärähdys. Ilmanpaineaalto vaimenee etäisyyden kasvaessa. Paineaalto voi lähimmissä kohteissa esim. helisyttää ikkunaruutuja.

Hakemuksen mukaan yksittäisiä räjäytyksiä tehdään enintään viisi kappaletta.

Teiden kunto vaikuttaa liikenteen tärinävaikutuksiin.

Lupahakemuksen käsittely

Kuulutus hakemuksen vireilläolosta on ollut 28.3.2024 Orimattilan Sanomissa.

Naapureiden kuuleminen, kuulutus ilmoitustaululla ja hakemus on ollut nähtävillä 28.3.-6.5.2024.

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia.

Asiasta on pyydetty lausuntoa Lahden museoilta, terveydensuojeluviranomaiselta, pelastusviranomaiselta, kaavoituspäälliköltä, Uudenmaan ELY-keskukselta sekä Orimattilan vedeltä/vesilaitokselta. Lahden museoilta ja Orimattilan vedeltä/vesilaitokselta ei annettu lausuntoa.

Terveysuojeluviranomaisen lausunto saapui 12.4.2024. Lausunnossa todetaan, että terveysuojeluviranomaisen tietoon ei ole tullut maa-ainosalueen nykyiseen toimintaan liittyviä epäilyjä terveystaitasta tai merkittävästä viihtyvyyshaitasta. Luvan myöntämiselle ei ole estettä terveysuojelun näkökulmasta, mikäli seuraavat seikat huomioidaan lupaprosessissa.

Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksen (993/1009) mukaisia melutason ohjearvoja lähimmillä häiriintyvillä kiinteistöillä. Hakija arvioi, ettei toiminnasta tule aiheutumaan ohjearvot ylittävää melua ympäristöön. Rikotus tehdään pohjatasolla meluesteen takana. Terveysuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan ympäristöön leviävän melun mallintaminen tai melumittausten suorittaminen ei ole välttämätöntä, koska kallioesiintymän poraus- ja rikotusaika on lyhyt, yhteensä noin kaksi viikkoa. Poraukselle ja rikotukselle tulisi kuitenkin asettaa vuorokautiset toiminta-ajat enintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti melusta aiheutuvien viihtyvyyshaittojen torjumiseksi. Kesäkuukaudet tulisi rajata toiminta-aikojen ulkopuolelle, kuten hakija esittää. Melua tulee torjua aktiivisesti laiteteknisten ratkaisujen ja esimerkiksi varastokasojen sijoittelun avulla.

Toiminnasta aiheutuvaa pölyämistä ympäristössä tulee tarkkailla ja tarvittaessa rajoittaa hakemuksen mukaisesti kastelemalla ajoreittien pintaa kuivana aikana.

Louhintaan ja rikotukseen käytettävien työkoneiden varastoinnista tai tankkauksesta ei saa aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Häiriötilanteisiin, kuten öljyvuotoihin, tulee varautua ennalta ja myös ulkopuoliset urakoitsijat tulee perehdyttää toimintaan häiriötilanteissa.

Muilta osin terveysuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa Kauko Rajalan hakemuksesta.

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen 26.4.2024 lausunnossa todetaan seuraavaa:

Useita asuinrakennuksia sijaitsee alle yhden kilometrin etäisyydellä louhinta-alueesta, lähin 520 metrin etäisyydellä. Louhinnan suunnittelussa tulee ottaa huomioon, ettei räjäytystyöstä aiheudu

ulkopuolisille vaaraa. Muutoin pelastusviranomaisella ei ole huomautettavaa muutosten osalta lupahakemukseen liittyen.

Kaavoituksen lausunto saapui 27.3.2024. Siinä todetaan, että hakemuksen mukaisella kohdealueella on voimassa Päijät-Hämeen maakuntakaava vuodelta 2014. Alueelle ei kohdistu maankäyttöön liittyviä aluevarauksia tai ympäristöön liittyviä kohdemerkintöjä. Kohdealueella ei ole kaupungin laatimia yleis- tai asemakaavoja. Keskusta-Virenojan osayleiskaava-alueen reunaan on matkaa yli neljä kilometriä. Lähin rakentamiseen varattu kaava-alue on yli viiden kilometrin päässä luoteeseen Ollostentiellä. Muutoshakemuksen mukaiselle toiminnalle ei ole kaavallisia esteitä.

Uudenmaan ELY-keskuksen 2.4.2024 lausunnossa todetaan seuraavaa: Toiminta-alue ei rajaudu maantiehen, mutta kulku toiminta-alueelle esitetään Riihiojantieltä (mt 11869) olemassa olevasta liittymästä, joka sijaitsee tierekisteriosoitteessa 11869/1/1220/vasen.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri (L) – vastuualueella ei ole huomautettavaa esitettyyn maa-aines- ja ympäristöluvan muutoshakemukseen. Mikäli kunnan viranomaisen katsoo, että asia koskee ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat tai elinkeinot, työvoima ja osaaminen –vastuualueita, tulee asiasta kuulla edellä mainittuja vastuualueita erikseen.

Hakijan kuuleminen

Hakijalta on pyydetty vastineet saapuneista lausunnoista. Hakija ei ole antanut niistä vastineita.

Maastokäynti

Ympäristönsuojelusihteri on käynyt kohteessa 3.11.2023 ja nähnyt kalliokohouman.

Ympäristönsuojelusihterin ehdotus:

Orimattilan ympäristövaliokunta päättää maa-aineslain 16 §:n 2 momentin perusteella muuttaa Kauko Rajalan maa-aineslupapäätöstä 2/2015 siten, että toiminnanharjoittaja saa ottaa Rääkönarön 560-410-2-109 puolelta (0,22 ha) ja Soramäen 560-410-2-108 puolelta (0,04 hehtaaria) yhteensä enintään 10500 k-m³ kalliokiviaineksia ajalla 1.9.2024-18.5.2025 22.2.2024 päivitetyn Kauko Rajalan nykytila-suunnitelmaportaan ja 11.2.2015 alkuperäisen lopputilannekartan (maisemointisuunnitelma) mukaisesti.

Kalliokiviaineksen ottamistoiminnassa pohjaveden pinnan ja alimman ottamistason väliin jätetään vähintään 1,5 metrin suojakerros eli alin ottotaso on +68,5.

Muuten ottamisessa tulee noudattaa tästä hakemuksesta annettuja lausuntoja ja voimassa olevaa maa-aineslupaa 2/2015.

Maa-aineslain 12 §:n tarkoittama vakuus on oltava voimassa MAL 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamiseksi hakemuksessa esitetyllä 5,79 ha alueella.

Lisäksi ympäristövaliokunta antaa luvan muutetun toiminnan aloittamiseen ennen muutosluban lainvoimaiseksi tulemistä 1040 euron vakuutta vastaan.

Päätöksen perustelut

Hakemuksessa esitetään kesäkuukaudet (kesäkuu, heinäkuu, elokuu) ns. hiljaisiksi kuukausiksi, jolloin kalliokiviaineksen ottoa ja jalostusta ei tehdä.

Maa-aineslain 16 § 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi luvan voimassaoloaikana antaa päätöksellään suostumuksen poiketa vähäisesti lupapäätöksessä hyväksytystä ottamissuunnitelmasta tai annetuista lupamääräyksistä. Suostumuksen edellytyksenä on, että poikkeaminen ja sen laatu, ottaen huomioon lupaharkintaa koskevat säännökset ja määräykset, ei merkitse luvan olennaista muuttamista eikä vaikuta asianosaisen asemaan tai luonnonolosuhteisiin. Muutos on merkittävä lupa-asiakirjoihin ja ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Lainvoimaa vailla olevan päätöksen noudattaminen:

Maa-aineslain 21 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että aineisten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. Määräys voi tarvittaessa koskea vain osaa haettua aluetta ja ajankohtaa, jolloin ottamistoiminta tai siihen muut toimenpiteet voidaan käynnistää.

Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä tässä momentissa tarkoitettussa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain ottamislupa-asian ratkaisusta tehtävän valituksen yhteydessä.

Sovelletut oikeusohjeet

- Maa-aineslaki (555/1981): 12, 16, 19, 20, 20a, 21 §;
- Orimattilan kaupungin maa-ainestaksa (1.1.2020)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tästä päätöksestä peritään maa-ainestaksan 2.2 §:n perusteella 230,00 euroa ja 4.1 §:n perusteella (naapurien kuulemiset 10 kpl) 500 euroa. Lisäksi peritään 4.2 §:n perusteella hakemuksesta kuuluttamisen/lehti-ilmoituksen todelliset kuuluttamis- ja ilmoituskulut.

Taksan 5.1 mukaan luvasta maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa peritään 150 euron maksu.

Taksan 5.3 mukaan kunnostus- ja siistimistöiden vakuudeksi luvansaajan on asetettava kaupungille pankkitakuu, jonka suuruuden tulee vastata arvioituja kunnostustöiden kustannuksia. Vakuuden tulee olla vähintään 4000 euroa hehtaarilta eli tässä tapauksessa 5,97 ha x 4000 € eli 23 880 euroa. Lisäksi peritään maksu vakuuden hyväksymisestä.

Taksan 2.9 mukaan hakijan on suoritettava 2 §:ssä tarkoitettu maksu eräpäivään mennessä. Erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain (633/1982) mukaan. Lisäksi peritään perimiskulut.

Esittelijä Johtava rakennustarkastaja Timo Tarkkala

Päätösehdotus

Ympäristövaliokunta päättää muuttaa Kauko Rajalan maa-aineslupapäätöstä 2/2015 ympäristönsuojelusihteeri valmistelun mukaisesti siten, että toiminnanharjoittaja saa ottaa Rääkönaron 560-410-2-109 puolelta (0,22 ha) ja Soramäen 560-410-2-108 puolelta (0,04 hehtaaria) yhteensä enintään 10500 k-m³ kalliokiviaineksia ajalla 1.9.2024-18.5.2025.

Päätös sisältää luvan aloittaa muutettu toiminta ennen luvan lainvoimaiseksi tuleamista.

Päätös Ympäristövaliokunta päätti yksimielisesti myöntää Kauko Rajalalle päätösehdotuksen mukaisesti muutokset maa-aineslupaan 2/2015. Antopäivä on 13.6.2024.

Täytäntöönpano: pöytäkirjanote hakijalle, Päijät-Hämeen ympäristöterveyskeskukselle, Päijät-Hämeen pelastuslaitokselle, Uudenmaan ELY-keskukselle, Hämeen ELY-keskukselle sekä Orimattilan kaupungin kaavoitukselle. Lisäksi ilmoitus päätöksestä heille, joille on annettu tieto hakemuksesta.